

Kass János, 1979. Fotó: G. Fábri Zsuzsa

Kassák Lajos a kiállításán, 1967. Fotó: Kass János

Juhász Ferenc

KASS-KASSÁK

KASS JÁNOS 75. SZÜLETÉSNAPIJÁRA

Óriási gyémántból csiszolnék
 ezer-szirmú, pórusos-szivacsos-szárú szirózsát neked,
 hogy mindenség-tudó kezvedbe adjam,
 hogy világítson, mint a szerelem,
 mint műveidben az értelem,
 mint a világvégtelen,
 s száraz gyémánt-tűz szirmaival
 benője dagadva a lüktető örök egyetem
 minden gyászát, könnyét, üregét,
 mint a megvalósulás az Isten szivét,
 hogy zuhanjon önmagába a sötét,
 s ne lovasoljon a milliárd-szemű ósangyal hátán
 a mítoszi nyihogó árnyüzekvés:
 a Sátán.

Mert magadra maradtál és magamra maradtam.

Ülnék asztalomnál, a gyertyalángra hajolva,
 mint padlásszobájában
 Baruch de Spinóza
 a gyémántcsiszoló Isten-természet-tudó,
 gyémántporos orrlikakkal,
 gyémántporos szakállal,
 gyémántporfüstös pupillákkal,
 gyémántporos körmökkel, ujjhegy-léckupolával,
 pislogva, hunyorogva nézve
 hogy alakul a lét a kezében

a szigorú anyagból,
 mint az a Krisztus-utánzat kicsi óriás:
 az áhitat, az ámulat, a hit, a csodálkozás
 és megérteném ami lesz, abból.
 Akinek szive becsukódik,
 mint rossz érintésre a mimóza.
 S kinyílik ha rálehel a hajnali harmat-párásodás.

Dehát nincs vagyonom, kienesem,
 gyémántom, aranyom nincsen.
 Csak szavaim vannak:

virághatalmúak, tékozló véresek,
 titkosak, mint a fűszál éjszakája,
 hörgő, sikoltozó Saskirály-várszoba vonaglások,
 s ha magamat ölöm:
 a mindenséget hörbölöm,
 mint az árny-szivárványok a túlvilágot,
 s úgy állok a pokol fölötti pipacsok özönében,
 mint szíven-szúrt látomás
 a mellkasból lövellő vérben,
 mint a katona,
 akinek már nincs futni hova.
 S benne a halál fejnő,
 mint titáni virágfelhő.

Csak azt adom, amit adhatok!
 Mi ez? Sors-dolog, szó-dolog!
 Lehetetlenebb vágy,
 mint méz-csűrös csontjaimnak
 a nappali ágy,
 mint a mindennapi ébredés-gyötrelem,
 ébredés-győzelem.
 Amit az ember testével örökölt.
 S mi lesz még?
 Mint a nyári tó párolognak az eszmék.
 És mégse hagyom,
 hogy aranykés dőhjön agyon,

mint puztán-ácsorgót a szárazvillám.
 Hogy bezárjon ami volt,
 mint halottat a koporsó,
 mint koporsót a föld.
 A rejtelem-vágy bennem, mint a korpuzkula-hullám.
 Legyen a múlandóság az utolsó!

Egyszer Kassák Lajos
 nézett ránk izzadó viasz-szegényen, redői közt a szegény.
 A való világot összerakó.
 Mint egy őszapó.
 Kezében szalmakazal a sárga világrost.
 És magánya elektron-titokzatos.

Ki szereti a lét-alja varázs-koszt?

Árvák maradtunk, János.

Kassák-emlékbélyeg, 1987

Részlet Jelencki István: Kassák János üzenete című filmjéből

